ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PAOLO MENGOZZI
της 29ης Ιουνίου 2010 [1]

1. Στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής λόγω παραβάσεως, το Δικαστήριο καλείται να διευκρινίσει κατά πόσον έχει εφαρμογή το δίκαιο της Ένωσης επί δημόσιας συμβάσεως ως προς την οποία οι οικείες οδηγίες επιβάλλουν την εφαρμογή ορισμένων μόνο διατάξεων που θέτουν ένα ελάχιστο όριο ρυθμίσεων. Πρόκειται, ειδικότερα, για σύμβαση παροχής μεταφραστικών υπηρεσιών για την οποία η οδηγία 2004/18/ΕΚ [2] προβλέπει απλώς υποχρέωση διευκρινίσεως των τεχνικών προδιαγραφών της υπηρεσίας και δημοσιεύσεως ανακοινώσεως με τα αποτελέσματα της διαδικασίας. Η Επιτροπή φρονεί, εντούτοις, ότι, υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου, η ιρλανδική διοίκηση έπρεπε να τηρήσει ορισμένες περαιτέρω υποχρεώσεις, η μη τήρηση των οποίων οδήγησε στην άσκηση της κρινόμενης προσφυγής.

I — Νομοθετικό πλαίσιο

2. Η νομοθετική ρύθμιση της Ένωσης η οποία αποτελεί το θεμελιώδες πλαίσιο αναφοράς στην κρινόμενη υπόθεση αποτελείται, εκτός από τις Συνθήκες, από την προαναφερθείσα οδηγία 2004/18/ΕΚ (στο εξής: οδηγία).

3. Δεν υπάρχει διαφωνία μεταξύ των διαδίκων ότι οι υπηρεσίες τις οποίες αφορά η κρινόμενη υπόθεση εμπίπτουν στις υπηρεσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ Β της οδηγίας. Πράγματι, οι μεταφραστικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται στις «λοιπές υπηρεσίες» της κατηγορίας 27 του εν λόγω παραρτήματος.

4. Το άρθρο 21 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ Β» ορίζει:

«Η σύναψη των συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες οι οποίες περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ Β, υπόκειται αποκλειστικά στο άρθρο 23 και στο άρθρο 35, παράγραφος 4».

5. Το άρθρο 23 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Τεχνικές προδιαγραφές», δεν αποτελεί αντικείμενο διαφωνίας, συνεπώς το πλήρες κείμενό του μπορεί να παραληφθεί. Πρόκειται για εξαιρετικά μακροσκελή και λεπτομερή διάταξη, η οποία υποχρεώνει τις αρχές που αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις να προσδιορίζουν σαφώς και επακριβώς τις προϋποθέσεις της ανατιθέμενης παροχής, προκειμένου να αποφεύγεται η άνιση

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

2 — Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134, σ. 114).

μεταχείριση των ενδιαφερομένων να συνάψουν σύμβαση με τη διοίκηση.

6. Αντιθέτως, το άρθρο 35, παράγραφος 4, της οδηγίας προβλέπει υποχρέωση των αναθετουσών αρχών που συνάπτουν δημόσια σύμβαση να δημοσιεύουν ανακοίνωση με τα αποτελέσματα της διαδικασίας. Η Επιτροπή δεν προσάπτει στην Ιρλανδία παράβαση της διάταξης αυτής.

ΙΙ — Πραγματικά περιστατικά και η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

7. Στις 16 Μαΐου 2006, δημοσιεύθηκε στο Συμπλήρωμα της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* προκήρυξη [3] της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως για τη σύναψη δημόσιας συμβάσεως παροχής υπηρεσιών μεταφράσεως και διερμηνείας προς την υπηρεσία που είναι αρμόδια για ζητήματα προσφύγων.

8. Η προκήρυξη διευκρίνιζε την κατηγορία των αιτούμενων υπηρεσιών και καθόριζε προθεσμία (έως τις 9 Ιουνίου 2006) για την εκδήλωση ενδιαφέροντος σχετικά με τη συμμετοχή στον διαγωνισμό. Όσον αφορά τον τρόπο αναθέσεως, διευκρινιζόταν ότι θα προεπιλεγόταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει των ακόλουθων επτά κριτηρίων:

1) πληρότητα των υποβαλλόμενων εγγράφων·

2) δηλωθείσα δυνατότητα ικανοποίησης των απαιτήσεων·

3) αριθμός παρτίδων [4], υπηρεσιών και γλωσσών·

4) προσόντα, σχετική εμπειρία·

5) τιμή·

6) προσφορότητα των προτεινόμενων τρόπων εκτέλεσης·

7) σημεία αναφοράς.

9. Η προκήρυξη διευκρίνιζε επίσης ότι τα κριτήρια αναθέσεως δεν απαριθμούνταν κατά φθίνουσα σειρά σημασίας.

3 — ΕΕ 16.5.2006, S 92. Ο αριθμός αναφοράς της προκήρυξης είναι 2006/S 92-098663.

4 — Η προκήρυξη προέβλεπε υποδιαίρεση της σύμβασης σε περισσότερες παρτίδες.

10. Ενδιαφέρον για να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό εξέφρασαν δώδεκα εταιρίες, τρεις από τις οποίες ήταν εγκατεστημένες εκτός του ιρλανδικού εδάφους.

11. Αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, τα μέλη της επιτροπής του διαγωνισμού έλαβαν έναν πίνακα στον οποίο εμφαινόταν το σχετικό βάρος που έπρεπε να δοθεί στα κριτήρια αναθέσεως. Το βάρος αυτό κυμαινόταν από 0 % (για το κριτήριο 1 που αφορούσε την πληρότητα των εγγράφων) έως 30 % (για το κριτήριο 4). Όσον αφορά τα υπόλοιπα κριτήρια, ο πίνακας όριζε βάρος 7 % για το κριτήριο 2, 25 % για το κριτήριο 3, 20 % για το κριτήριο 5, 10 % για το κριτήριο 6 και 8 % για το κριτήριο 7.

12. Τις επόμενες ημέρες, τα μεμονωμένα μέλη της επιτροπής του διαγωνισμού πραγματοποίησαν έναν πρώτο, προσωπικό έλεγχο των διαφόρων προσφορών που είχαν υποβληθεί.

13. Στις 22 Ιουνίου 2006, συνεδρίασε για πρώτη φορά η επιτροπή του διαγωνισμού. Πριν εξετάσει τις προσφορές, η επιτροπή αποφάσισε να τροποποιήσει τη στάθμιση των κριτηρίων, μειώνοντας σε 25 % το βάρος του κριτηρίου 4 (στο οποίο είχε δοθεί αρχικά βάρος 30 %) και αυξάνοντας σε 15 % το βάρος του κριτηρίου 6 (στο οποίο είχε δοθεί αρχικά βάρος 10 %). Το βάρος των άλλων κριτηρίων παρέμεινε αμετάβλητο. Στη συνέχεια, η επιτροπή του διαγωνισμού προέβη στην αξιολόγηση των προσφορών και στην επιλογή αναδόχου χρησιμοποιώντας τη νέα στάθμιση που είχε εγκρίνει προηγουμένως.

14. Η Επιτροπή έλαβε καταγγελία από μη επιλεγέντα διαγωνιζόμενο. Μετά από ανταλλαγή πληροφοριών με την Ιρλανδία, η Επιτροπή απέστειλε έγγραφο οχλήσεως στις 23 Οκτωβρίου 2007 και, μετά από τις απαντήσεις της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως τις οποίες έκρινε μη ικανοποιητικές, απέστειλε αιτιολογημένη γνώμη στις 23 Σεπτεμβρίου 2008.

III — Διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και αιτήματα των διαδίκων

15. Επειδή η Επιτροπή δεν έμεινε ικανοποιημένη από την απάντηση που έδωσαν οι ιρλανδικές αρχές στην αιτιολογημένη γνώμη, άσκησε στις 19 Ιουνίου 2009 την κρινόμενη προσφυγή λόγω παραβάσεως.

16. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να διαπιστώσει ότι η Ιρλανδία, αποδίδοντας βάρος στα κριτήρια αναθέσεως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών και τροποποιώντας αυτό το βάρος μετά την πρώτη εξέταση των υποβληθεισών προσφορών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει των

αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της διαφάνειας, όπως έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο,

— να καταδικάσει την Ιρλανδία στα δικαστικά έξοδα.

17. Η Ιρλανδία ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

IV — Επί της προβαλλόμενης παραβάσεως

Α — *Η νομική φύση του υπό κρίση διαγωνισμού*

18. Πριν εξεταστεί η προσαπτόμενη παράβαση, είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί η φύση του διαγωνισμού που προκήρυξαν οι ιρλανδικές αρχές, προκειμένου να προσδιοριστεί το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς.

19. Όπως προανέφερα, δεν υπάρχει διαφωνία μεταξύ των διαδίκων ότι οι υπηρεσίες τις οποίες ανέθεσε η ιρλανδική διοίκηση στο πλαίσιο της κρινόμενης διαφοράς υπάγονται στο παράρτημα ΙΙ Β της οδηγίας. Κατά συνέπεια, οι μόνες υποχρεώσεις που επέβαλλε ρητώς η οδηγία ήταν οι υποχρεώσεις που αφορούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές (άρθρο 23 της οδηγίας) και την ανακοίνωση περί της αναθέσεως (άρθρο 35, παράγραφος 4): η Επιτροπή, όμως, δεν προσάπτει στην Ιρλανδία κάτι σχετικό με αυτές τις διατάξεις.

20. Εντούτοις, είναι γνωστό ότι το δίκαιο της Ένωσης που είναι εφαρμοστέο στις δημόσιες συμβάσεις δεν περιλαμβάνει μόνο τις ειδικές διατάξεις των συναφών οδηγιών. Ειδικότερα, το Δικαστήριο με τη νομολογία του επέμενε πάντοτε ότι, στο πλαίσιο αυτό, είναι αναγκαίο να μην αγνοείται η σημασία του πρωτογενούς δικαίου.

21. Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ο συντονισμός στο επίπεδο της Ένωσης των διαδικασιών συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων αποβλέπει στην εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και, συνεπώς, στην προστασία των συμφερόντων των εγκατεστημένων σε κράτος μέλος επιχειρηματιών οι οποίοι επιθυμούν να παραδώσουν αγαθά ή να παράσχουν υπηρεσίες στις αναθέτουσες αρχές που είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος [5].

5 — Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 18ης Ιουνίου 2002, C-92/00, HI (Συλλογή 2002, σ. I-5553, σκέψη 43), και της 13ης Νοεμβρίου 2007, C-507/03, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Συλλογή 2007, σ. I-9777, σκέψη 27).

22. Κατά συνέπεια, αν δημόσια σύμβαση παρουσιάζει, δυνητικό έστω, διασυνοριακό ενδιαφέρον, είναι εφαρμοστέοι οι κανόνες που απορρέουν από τη Συνθήκη [6]. Στην εφαρμογή των κανόνων αυτών προστίθεται, ασφαλώς, η εφαρμογή διατυπώσεων που ενδεχομένως προβλέπονται ρητώς από την εφαρμοστέα νομοθεσία, για παράδειγμα, στην κρινόμενη υπόθεση, οι υποχρεώσεις που αφορούν τις τεχνικές προδιαγραφές και την ανακοίνωση της αναθέσεως.

23. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν συναφώς από το πρωτογενές δίκαιο, και ειδικότερα από την αρχή της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών είναι κυρίως δύο. Αφενός, οι διοικήσεις υποχρεούνται να σέβονται τις αρχές της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων λόγω ιθαγένειας και της ίσης μεταχειρίσεως. Αφετέρου, προκειμένου να επιτρέπεται ο έλεγχος εφαρμογής των αρχών αυτών, η διοίκηση υπέχει υποχρέωση διαφάνειας [7].

24. Οι διάδικοι προφανώς δεν διαφωνούν ουσιαστικά ως προς την ύπαρξη των υποχρεώσεων που σκιαγραφούνται στις προηγούμενες παραγράφους, ούτε ως προς το ότι η επίδικη σύμβαση παρουσίαζε διασυνοριακό ενδιαφέρον, όπως αποδεικνύεται τόσο από την επιλογή να δημοσιευθεί στο Συμπλήρωμα της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* όσο και από το γεγονός ότι ορισμένοι διαγωνιζόμενοι ήταν επιχειρήσεις που δεν ήταν εγκατεστημένες στην Ιρλανδία [8]. Η διαφωνία στρέφεται γύρω από το αν, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, η συμπεριφορά της ιρλανδικής διοικήσεως ήταν σύμφωνη με τους προαναφερθέντες κανόνες ή όχι.

Β — *Επιχειρήματα των διαδίκων*

25. Με τη λακωνική προσφυγή της, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ιρλανδική διοίκηση αθέτησε διττώς τις υποχρεώσεις που της επιβάλλει το κοινοτικό δίκαιο, παραβιάζοντας και στις δύο περιπτώσεις τις αρχές της ίσης

6 — Η απαίτηση ύπαρξης διασυνοριακού ενδιαφέροντος δεν προκύπτει πάντοτε σαφώς από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η οποία μερικές φορές φαίνεται να υποδηλώνει ότι οι αρχές που απορρέουν από τη Συνθήκη εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση: βλ., για παράδειγμα, απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2000, C-324/98, Telaustria και Telefonadress (Συλλογή 2000, σ. I-10745, σκέψη 60), και διάταξη της 3ης Δεκεμβρίου 2001, C-59/00, Vestergaard (Συλλογή 2001, σ. I-9505, σκέψη 20). Σε άλλες αποφάσεις, εντούτοις, η απαίτηση αυτή δηλώνεται ρητώς: βλ., για παράδειγμα, στον τομέα των παραχωρήσεων, αποφάσεις της 21ης Ιουλίου 2005, C-231/03, Coname (Συλλογή 2005, σ. I-7287, σκέψη 20), και της 13ης Απριλίου 2010, C-91/08, Wall (Συλλογή 2010, σ. I-2815, σκέψη 34). Ειδικότερα όσον αφορά τις υπηρεσίες μη προέχοντος συμφέροντος (με άλλα λόγια, τις υπηρεσίες που υπάγονται στο παράρτημα II Β της οδηγίας 2004/18), βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, προαναφερθείσα στην υποσημείωση 5 (σκέψη 29). Η Επιτροπή αναγνώρισε την ανάγκη ύπαρξης διασυνοριακού ενδιαφέροντος με την ερμηνευτική ανακοίνωσή της σχετικά με το κοινοτικό δίκαιο που εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων οι οποίες δεν καλύπτονται ή καλύπτονται εν μέρει από τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις (ΕΕ C 179 της 1.8.2006, σ. 2, σημείο 1.3).

7 — Η σχετική νομολογία είναι πάγια: βλ., για παράδειγμα, απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2005, C-458/03, Parking Brixen (Συλλογή 2005, σ. I-8585, σκέψεις 47 έως 49).

8 — Η Επιτροπή επιχειρηματολόγησε εκτενώς προσπαθώντας να αποδείξει την ύπαρξη διασυνοριακού ενδιαφέροντος στην κρινόμενη σύμβαση, ασφαλώς προκειμένου να συμμορφωθεί με την αρχή που της επιρρίπτει το βάρος απόδειξης για το ζήτημα αυτό. Βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 5 απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (σκέψη 32).

μεταχειρίσεως και της διαφάνειας τις οποίες επιβάλλει η νομολογία του Δικαστηρίου.

26. Ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η συμπεριφορά των ιρλανδικών αρχών ήταν παράνομη επειδή η στάθμιση των κριτηρίων για την ανάθεση έγινε μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

27. Δεύτερον, ότι παρανόμως τροποποιήθηκε αυτή η στάθμιση μετά την πρώτη εξέταση των υποβληθεισών προσφορών.

28. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η πρόσκληση υποβολής προσφορών που απεστάλη στις επιχειρήσεις μετά τη δημοσίευση της προκηρύξεως στην Επίσημη Εφημερίδα δεν περιλάμβανε πλέον την ένδειξη ότι τα κριτήρια κατακυρώσεως δεν αναφέρονταν κατά φθίνουσα σειρά σημασίας. Κατά συνέπεια, οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό μπορούσαν ευλόγως να αναμένουν ότι αυτή θα ήταν πλέον η σειρά παράθεσης των κριτηρίων. Επειδή όμως κατά τη στάθμιση δεν δόθηκε στα κριτήρια βάρος ανάλογο με τη σειρά με την οποία απαριθμούντο στην προκήρυξη, οι ιρλανδικές αρχές προκάλεσαν σύγχυση στους διαγωνιζομένους. Με το υπόμνημα απαντήσεώς της, εντούτοις, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι το ζήτημα της συγκεκριμένης σειράς με την οποία αναφέρονταν τα κριτήρια δεν αποτελεί τη βάση της προσφυγής της, η οποία θεμελιώνεται μόνο στους δύο προαναφερθέντες λόγους: προσδιορισμός του ειδικού βάρους των κριτηρίων μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών και τροποποίηση του προσδιορισμού αυτού μετά την πρώτη εξέταση των προσφορών από μεμονωμένα μέλη της επιτροπής του διαγωνισμού.

29. Η Ιρλανδία, από την πλευρά της, δέχεται κατ' ουσία τα πραγματικά περιστατικά όπως τα εκθέτει η Επιτροπή [9], μολονότι αρνείται ότι τα περιστατικά αυτά στοιχειοθετούν παράβαση του δικαίου της Ένωσης.

30. Ειδικότερα, η Ιρλανδική Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η τροποποίηση των κριτηρίων που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου ήταν ήσσονος σημασίας (μείωση κατά 5 % του βάρους του κριτηρίου 4 και αντίστοιχη αύξηση 5 % του βάρους του κριτηρίου 6) και δεν επαρκούσε σε καμία περίπτωση για να θέσει σε ευνοϊκότερη ή δυσμενέστερη μοίρα κάποιο διαγωνιζόμενο σε σχέση με κάποιον άλλο. Πράγματι, από την εκ των υστέρων ανάλυση αποδεικνύεται ότι η σύμβαση θα είχε συναφθεί με τον επιλεγέντα διαγωνιζόμενο ακόμα και βάσει της αρχικής στάθμισης των κριτηρίων.

31. Δεδομένου ότι δεν είχε σημειωθεί παράβαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως των διαγωνιζομένων, δεν χρειάζεται να πραγματοποιηθεί ούτε ανάλυση περί του αν τηρήθηκε η αρχή της διαφάνειας, δεδομένου ότι,

9 — Η ειδικότερη επιμονή της Ιρλανδικής Κυβέρνησης στο γεγονός ότι ο προσδιορισμός του βάρους των κριτηρίων τροποποιήθηκε *πριν* η επιτροπή του διαγωνισμού αρχίσει να εξετάζει τις προσφορές δεν θέτει εν αμφιβόλω το γεγονός ότι τα μεμονωμένα μέλη της επιτροπής είχαν στο μεταξύ προβεί σε μια πρώτη εξέταση των προσφορών *σε ατομικό επίπεδο*. Πράγματι, το γεγονός αυτό αποδεικνύεται σαφώς από τα έγγραφα που προσαρτώνται στην προσφυγή της Επιτροπής.

σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η δεύτερη αυτή αρχή είναι απλώς παρεπόμενη της πρώτης.

Γ — *Αξιολόγηση*

32. Για λόγους λογικής και σαφήνειας της επιχειρηματολογίας, πριν εξετάσω τις νομικές πτυχές της υποθέσεως, θα εκθέσω ορισμένες παρατηρήσεις σχετικές με την αρχή της διαφάνειας στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων. Στη συνέχεια, θα εξετάσω τις δύο αιτιάσεις της Επιτροπής και, τέλος, θα σχολιάσω συνοπτικά μια πτυχή την οποία, εσφαλμένα κατά την άποψή μου, αγνόησαν οι διάδικοι.

1. Επί της αρχής της διαφάνειας

33. Όπως προαναφέρθηκε, η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η αρχή της διαφάνειας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων είναι παρεπόμενη σε σχέση με τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων: υποστηρίζει, συνεπώς, ότι, αφής στιγμής διαπιστωθεί ότι δεν παραβιάστηκαν οι δύο αυτές αρχές, είναι περιττό να εξεταστεί η τήρηση της αρχής της διαφάνειας.

34. Η συλλογιστική της Ιρλανδίας δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

35. Είναι αλήθεια ότι, στη λογική στην οποία βασίζεται η πάγια νομολογία για το θέμα, η αρχή της διαφάνειας είναι παρεπόμενη σε σχέση με τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων. Εντούτοις, αυτός ο χαρακτήρας παρεπόμενου δεν συνεπάγεται εξάρτηση υπό την έννοια που υποστηρίζει η Ιρλανδική Κυβέρνηση. Αντιθέτως, η υποχρέωση διαφάνειας είναι παρεπόμενη υπό την έννοια ότι *η τήρησή της επιτρέπει να διαπιστωθεί αν έχουν τηρηθεί οι άλλες δύο «κύριες» υποχρεώσεις.* Αν η διοίκηση δεν ενεργήσει με διαφάνεια, καθίσταται δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να εξακριβωθεί αν αθέτησε ενδεχομένως τις υποχρεώσεις ίσης μεταχειρίσεως και αποφυγής των δυσμενών διακρίσεων.

36. Εξάλλου, η τήρηση της υποχρεώσεως διαφάνειας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση που εξασφαλίζει ότι όλοι οι δυνητικοί προσφέροντες ενημερώνονται προσηκόντως για τον διαγωνισμό, έτσι ώστε να τηρείται η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως [10].

37. Κατά συνέπεια, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει η νομολογία για την εφαρμογή σε δημόσιο διαγωνισμό

10 — Βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 6 απόφαση Coname (σκέψη 17).

των αρχών που απορρέουν από το πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης, η τήρηση της αρχής της διαφάνειας πρέπει να εξακριβώνεται πάντοτε. Από λογική άποψη, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να θεωρηθεί ότι η εξακρίβωσή της πρέπει να *προηγείται* της εξακριβώσεως περί τηρήσεως των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Πράγματι, για να είμαστε ακριβείς, στην κρινόμενη υπόθεση η οδηγία δεν επέβαλλε καν προηγούμενη ανακοίνωση των κριτηρίων αναθέσεως, στην οποία εντούτοις προέβησαν οι ιρλανδικές αρχές.

41. Δεύτερον, μια τέτοια υποχρέωση δεν προκύπτει ούτε από τη νομολογία. Ειδικότερα, μπορεί να προβληθεί, κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου, το οποίο, αποφαινόμενο επί περιστατικών που ενέπιπταν πλήρως στις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων δέχθηκε ότι ήταν σύννομη η συμπεριφορά διοικητικής αρχής που είχε σταθμίσει τα υποστοιχεία κριτηρίου αναθέσεως *μετά* την υποβολή των προσφορών, αλλά *πριν* από το άνοιγμα των φακέλων που περιείχαν τις προσφορές [11].

2. Επί της πρώτης αιτιάσεως της Επιτροπής

38. Με την πρώτη αιτίασή της, η Επιτροπή προσάπτει στην Ιρλανδία, όπως προαναφέρθηκε, ότι προσδιόρισε τη βαρύτητα των κριτηρίων αναθέσεως μόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Με αυτόν τον εκπρόθεσμο προσδιορισμό, παραβίασε τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της διαφάνειας.

42. Φυσικά, τίθεται το ερώτημα αν η υποχρέωση να αναφέρεται ήδη στην προκήρυξη το βάρος των διαφόρων κριτηρίων αναθέσεως μπορεί να θεωρηθεί φυσική συνέπεια του καθήκοντος τηρήσεως των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως, της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων και της διαφάνειας. Δεν νομίζω, εντούτοις, ότι είναι δυνατόν να υποστηριχθεί κάτι τέτοιο υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου.

39. Φρονώ ότι η πρώτη αυτή αιτίαση δεν πρέπει να γίνει δεκτή για τους ακόλουθους λόγους.

40. Πρώτον, δεν αμφισβητείται ότι η οδηγία δεν επιβάλλει να αναφέρεται εκ των προτέρων το βάρος των κριτηρίων αναθέσεως. Πράγματι, όπως αναγνωρίζει και η Επιτροπή με την προσφυγή της, το άρθρο 40 της οδηγίας, το οποίο προβλέπει υποχρέωση αυτού του τύπου στο σημείο 5, στοιχείο ε', δεν ήταν εφαρμοστέο στην επίδικη σύμβαση.

43. Πράγματι, με τη νομολογία που αφορά διαγωνισμούς οι οποίοι υπόκεινται στο

11 — Απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2005, C-331/04, ATI EAC κ.λπ. (Συλλογή 2005, σ. I-10109, σκέψη 32).

σύνολο των ρυθμίσεων που θεσπίζουν οι διάφορες σχετικές οδηγίες, είχε κριθεί ότι η υποχρέωση προηγούμενης ενημερώσεως των διαγωνιζομένων για τα κριτήρια αναθέσεως (υποχρέωση, υπενθυμίζεται, την οποία προβλέπουν ρητώς οι κανόνες σε αυτές τις περιπτώσεις) αποτελεί έκφανση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της διαφάνειας [12]. Σύμφωνα πάντα με τη σχετική νομολογία, από τις εν λόγω αρχές απορρέει η υποχρέωση να ακολουθείται η ίδια ερμηνεία των κριτηρίων αναθέσεως καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας [13] και η απαγόρευση μεταβολής των κριτηρίων αναθέσεως κατά τη διάρκεια της διαδικασίας συνάψεως της συμβάσεως [14].

44. Είναι σαφές ότι, στο πλαίσιο της οδηγίας 2004/18, η υποχρέωση να προσδιορίζεται προηγουμένως το βάρος των κριτηρίων αναθέσεως των συμβάσεων που υπόκεινται καθ' ολοκληρία στην εφαρμογή της οδηγίας ανταποκρίνεται στην απαίτηση να εξασφαλιστεί η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της διαφάνειας. Εντούτοις, κρίνω απαραίτητο να μην θεωρηθεί αυτομάτως ότι οι εν λόγω αρχές έχουν την ίδια έκταση στις δημόσιες συμβάσεις που υπόκεινται στην οδηγία και στις δημόσιες συμβάσεις που δεν υπόκεινται σε αυτή (ή, όπως εν προκειμένω, υπόκεινται μόνον εν μέρει). Πράγματι, αν θεωρηθεί ότι η διαφάνεια που επιβάλλεται στις δημόσιες συμβάσεις οι οποίες εξαιρούνται από την εφαρμογή της οδηγίας είναι αναγκαστικά ταυτόσημη με τη διαφάνεια η οποία επιβάλλεται στις δημόσιες συμβάσεις που υπάγονται σε αυτή, θα άνοιγε ο δρόμος για την συγκαλυμμένη εφαρμογή της οδηγίας σε μια ολόκληρη σειρά περιπτώσεων, στην οποία ο νομοθέτης έχει *ρητώς* ορίσει ότι δεν πρέπει να εφαρμοστεί. Πράγματι, σε έναν ορισμένο βαθμό, ολόκληρη η οδηγία, αποσκοπεί στην εφαρμογή των θεμελιωδών αρχών της Συνθήκης [15]: αν ο μόνος τρόπος εφαρμογής των αρχών αυτών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων ήταν ο τρόπος που προβλέπει η οδηγία, δεν θα απέμενε παρά να εφαρμοστεί σε όλες τις περιπτώσεις που παρουσιάζουν διασυνοριακό ενδιαφέρον.

45. Γενικά, ο πρακτικός τρόπος για την εξασφάλιση της εφαρμογής των αρχών της Συνθήκης στο πλαίσιο της μη εφαρμογής ή της μερικής μόνον εφαρμογής της οδηγίας δεν μπορεί να καθοριστεί άπαξ δια παντός και πρέπει να εκτιμάται κατά περίπτωση [16].

46. Στην κρινόμενη υπόθεση, η ιρλανδική διοίκηση δημοσίευσε προκήρυξη στην οποία απαριθμούσε τα κριτήρια αναθέσεως, χωρίς όμως να προσδιορίζει το σχετικό βάρος κάθε κριτηρίου. Φρονώ ότι, υπό το πρίσμα των

12 — Αποφάσεις της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 88), και της 12ης Δεκεμβρίου 2002, C-470/99, Universale-Bau κ.λπ. (Συλλογή 2002, σ. I-11617, σκέψη 98). Αξίζει να επισημανθεί ότι, στις οδηγίες που ήταν εφαρμοστέες στις υποθέσεις για τις οποίες εκδόθηκαν οι προαναφερθείσες αποφάσεις, είχε ζητηθεί από τη διοίκηση να μνημονεύσει εκ των προτέρων το βάρος των κριτηρίων ανάθεσης που προτίθετο να χρησιμοποιήσει μόνον «ει δυνατόν», απαριθμώντας τα κατά φθίνουσα τάξη σπουδαιότητας (βλ. άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ και άρθρο 27, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/531/ΕΟΚ).

13 — Απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00, SIAC Construction (Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψη 43).

14 — Απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2003, C-448/01, EVN και Wienstrom (Συλλογή 2003, σ. I-14527, σκέψη 93).

15 — Βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 22ας Ιουνίου 1993, C-243/89, Επιτροπή κατά Δανίας (Συλλογή 1993, σ. I-3353, σκέψη 33).

16 — Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις Telaustria και Telefonadress, προαναφερθείσα στην υποσημείωση 6 (σκέψη 63), και Parking Brixen, προαναφερθείσα στην υποσημείωση 7 (σκέψη 50).

προεκτεθέντων, δεν σημειώθηκε παραβίαση των αρχών της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων, της ίσης μεταχειρίσεως και της διαφάνειας. Η αναθέτουσα διοικητική αρχή έδωσε περισσότερες πληροφορίες από όσες της επέβαλλε να ανακοινώσει η οδηγία και δεν δημιούργησε ανισότητα μεταξύ των δυνητικών διαγωνιζομένων.

47. Πράγματι, όπως έχει επισημάνει η νομολογία, η εν λόγω υποχρέωση διαφάνειας συνίσταται στη διασφάλιση, υπέρ όλων των προσφερόντων, προσήκοντος βαθμού δημοσιότητας που να καθιστά δυνατό το άνοιγμα στον ανταγωνισμό, καθώς και τον έλεγχο του αμερόληπτου χαρακτήρα των διαδικασιών διαγωνισμού [17]. Στην κρινόμενη υπόθεση, η επιλογή να χρησιμοποιηθεί το Συμπλήρωμα της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* πρέπει αναμφίβολα να θεωρηθεί προσήκουσα για την επαρκή δημοσιοποίηση της διαδικασίας διαγωνισμού για τη σύναψη της συμβάσεως.

48. Όσον αφορά, στη συνέχεια, τις αρχές της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων και της ίσης μεταχειρίσεως, το γεγονός ότι τα κριτήρια σταθμίστηκαν μετά την υποβολή των προσφορών δεν δημιούργησε από μόνο του άνιση μεταχείριση των προσφερόντων, οι οποίοι διαγωνίστηκαν επί ίσοις όροις.

17 — Βλ., για παράδειγμα, απόφαση Telaustria και Telefonadress, προαναφερθείσα στην υποσημείωση 6 (σκέψη 62)· βλ., επίσης, κατ' αναλογία, στον τομέα της παραχώρησης υπηρεσιών, αποφάσεις της 13ης Νοεμβρίου 2008, C-324/07, Coditel Brabant (Συλλογή 2008, σ. I-8457, σκέψη 25), και της 3ης Ιουνίου 2010, C-203/08, Sporting Exchange (Συλλογή 2010, σ. I-4695, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

49. Επισημαίνεται επίσης ότι η εκτίμηση της πρώτης αιτιάσεως της Επιτροπής θα ήταν διαφορετική αν η αναθέτουσα αρχή είχε προσδιορίσει με την προκήρυξη τα κριτήρια αναθέσεως απαριθμώντας τα κατά φθίνουσα σειρά σημασίας. Σε μια τέτοια περίπτωση, η διοίκηση θα είχε τροποποιήσει το βάρος των κριτηρίων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας: όπως όμως προαναφέρθηκε, το βάρος των κριτηρίων δεν έχει καμία σχέση με τη σειρά με την οποία απαριθμούνται στην ανακοίνωση και τα πιο σημαντικά για την ανάθεση κριτήρια ήταν αυτά που απαριθμούνταν στην τρίτη και στην τέταρτη θέση.

50. Εντούτοις, μολονότι η Επιτροπή ισχυρίστηκε με την προσφυγή της ότι η απαρίθμηση των κριτηρίων στην ανακοίνωση και στη μετέπειτα πρόσκληση υποδήλωνε απαρίθμηση κατά φθίνουσα σειρά σημασίας, ο ισχυρισμός αυτός διαψεύδεται από διάφορα στοιχεία.

51. Πρώτον, στην ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα, αναγραφόταν ρητώς ότι τα κριτήρια δεν είχαν παρατεθεί κατά τη σειρά του ειδικού βάρους τους.

52. Δεύτερον, το πρώτο κριτήριο ήταν το κριτήριο της πληρότητας των υποβαλλόμενων εγγράφων. Κανένας όμως διαγωνιζόμενος που διέθετε την ελάχιστη έστω ενημέρωση δεν θα μπορούσε να θεωρήσει το κριτήριο

αυτό ως το κύριο κριτήριο αναθέσεως: πράγματι, ως εκ της φύσεώς του, φαίνεται να είναι μάλλον προϋπόθεση συμμετοχής στον διαγωνισμό παρά κριτήριο αναθέσεως. Δεν είναι τυχαίο, εξάλλου, ότι στη συνέχεια του δόθηκε βάρος 0 % [18].

53. Τρίτον, ακόμα και η Επιτροπή, με το υπόμνημα απαντήσεως της, φαίνεται να έχει, αν όχι εγκαταλείψει, ασφαλώς θέσει σε νέα βάση τη θέση της σχετικά με τη φθίνουσα σειρά σημασίας των κριτηρίων αναθέσεως. Φρονώ ότι η επιλογή αυτή της Επιτροπής είναι απολύτως ορθή, συγχρόνως όμως αποστερεί την πρώτη αιτίαση από τη μοναδική της εδραία βάση.

54. Κατά συνέπεια, φρονώ ότι η πρώτη αιτίαση της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

3. Επί της δεύτερης αιτιάσεως της Επιτροπής

55. Υπενθυμίζω ότι, με τη δεύτερή της αιτίαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ιρλανδία, τροποποιώντας τη στάθμιση των κριτηρίων αναθέσεως μετά από μια πρώτη συνοπτική εξέταση των υποβληθεισών προσφορών, παραβίασε τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της διαφάνειας.

56. Όπως προανέφερα, τα πραγματικά περιστατικά δεν αμφισβητούνται από τους διαδίκους. Η τροποποίηση του βάρους των κριτηρίων έλαβε πράγματι χώρα, μερικές ημέρες μετά τον πρώτο καθορισμό του. Κατά τον χρόνο της τροποποιήσεως, η επιτροπή του διαγωνισμού δεν είχε αρχίσει ακόμα τις εργασίες της, αλλά τα μεμονωμένα μέλη της είχαν μπορέσει να δουν τις υποβληθείσες προσφορές.

57. Αντιθέτως, προς την πρώτη αιτίαση, η δεύτερη πρέπει να γίνει δεκτή.

58. Όπως υπενθύμισα ανωτέρω, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο, δεν συνάδουν με τις αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων τροποποιήσεις των κριτηρίων αναθέσεως που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας [19]. Αυτό ακριβώς, όμως, συνέβη στην κρινόμενη υπόθεση.

59. Ουδεμία επιρροή ασκεί για τη διαπίστωση αυτή το γεγονός ότι η επιτροπή του διαγωνισμού εγκαινίασε τις εργασίες της, ως συλλογικό όργανο, μόνο μετά την οριστική τροποποίηση των κριτηρίων αναθέσεως.

18 — Συναφώς, βλ. και παραγράφους 64 επ. κατωτέρω.

19 — Βλ. ανωτέρω, παράγραφο 43.

Πράγματι, η αρχή που επιβάλλει να μην τροποποιούνται τα κριτήρια κατά τη διάρκεια της διαδικασίας θα έχανε κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα αν έπαυε να θεωρείται, από κάθε άποψη, ότι αποτελεί μέρος της διαδικασίας το στάδιο κατά το οποίο, πριν από τη συνεδρίαση της επιτροπής του διαγωνισμού, τα μέλη της λαμβάνουν γνώση των προσφορών τις οποίες υπέβαλαν οι διαγωνιζόμενοι.

60. Η αντίθεση της συμπεριφοράς της διοικήσεως προς τον νόμο δεν επηρεάζεται ούτε από το γεγονός ότι ο πρώτος καθορισμός του βάρους των κριτηρίων δεν αποτελούσε επίσημη πράξη, αλλά απλώς ένα είδος «προκαταρκτικής πρότασης». Πράγματι, είναι κατά τη γνώμη μου απαραίτητο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση μεταχείριση των διαγωνιζομένων, το βάρος των κριτηρίων αναθέσεως να καθορίζεται πριν εξεταστούν οι προσφορές, έστω και μόνο από μεμονωμένα μέλη της επιτροπής του διαγωνισμού. Οι πράξεις σταθμίσεως των κριτηρίων, αφενός, και της αξιολογήσεως των προσφορών, αφετέρου, πρέπει να διαχωρίζονται αυστηρά. Για να είναι σύννομη, η ενδεχόμενη «κοινή διάσκεψη» των μελών της επιτροπής του διαγωνισμού σχετικά με το βάρος που πρέπει να αναγνωριστεί στα διάφορα κριτήρια, έπρεπε να πραγματοποιηθεί πριν από οποιαδήποτε εξέταση των προσφορών.

61. Απορριπτέα είναι και τα επιχειρήματα της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως, τα οποία βασίζονται στο ότι ο νικητής του διαγωνισμού δεν θα άλλαζε ακόμα και αν στα διάφορα κριτήρια δινόταν το βάρος που είχε καθοριστεί αρχικά, και όχι το βάρος που καθορίστηκε με τη μεταγενέστερη τροποποίηση.

62. Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο των προσφυγών λόγω παραβάσεως δεν χρειάζεται να αποδεικνύεται η ύπαρξη έννομου συμφέροντος [20]. Σκοπός της διαδικασίας είναι να διαπιστωθεί αν έχουν σημειωθεί ή όχι παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης, και όχι να εξεταστούν οι συνέπειες που απορρέουν από τις παραβάσεις αυτές. Για τον λόγο αυτόν, το γεγονός ότι η διαδικασία θα κατέληγε στο ίδιο αποτέλεσμα αν στα κριτήρια αναθέσεως δινόταν το βάρος που είχε προσδιοριστεί αρχικά δεν έχει καμία συνέπεια όσον αφορά την εκτίμηση περί του βασίμου ή μη της παραβάσεως.

63. Εν κατακλείδι, η δεύτερη αιτίαση που προβάλλει η Επιτροπή είναι βάσιμη και πρέπει να γίνει δεκτή.

4. Επί του πιθανού παράνομου χαρακτήρα του καθορισμού μηδενικού βάρους για ένα κριτήριο

64. Ένα τελευταίο σημείο που πρέπει να εξεταστεί, μολονότι οι διάδικοι δεν έδωσαν ιδιαίτερη σημασία σε αυτό, αφορά τη δυνατότητα να θεωρηθεί ότι δεν συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης το γεγονός ότι η ιρλανδική διοίκηση, κατά τον χρόνο σταθμίσεως των διαφόρων κριτηρίων αναθέσεως, πρόβλεψε

20 — Βλ., για παράδειγμα, απόφαση της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας (Συλλογή 2005, σ. I-4713, σκέψεις 14 έως 16 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

για ένα από αυτά μηδενικό (0 %) βάρος. Αναφέρομαι, προφανώς, στο κριτήριο της «πληρότητας των υποβαλλόμενων εγγράφων».

65. Κατά την άποψή μου, το να περιλαμβάνεται ένα κριτήριο αναθέσεως στην προκήρυξη και στη συνέχεια, μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, να του δίδεται βάρος ίσο με 0 %, ισοδυναμεί από κάθε άποψη με τροποποίηση των κριτηρίων. Πράγματι, επέρχεται πρακτικά το ίδιο αποτέλεσμα που θα είχε επέλθει αν το κριτήριο είχε διαγραφεί από τον κατάλογο: ένα κριτήριο που είχε περιληφθεί στην προκήρυξη δεν χρησιμοποιείται, στη συνέχεια, για την επιλογή αναδόχου. Με άλλα λόγια, οι ιρλανδικές αρχές, δίδοντας μηδενικό βάρος στο κριτήριο της πληρότητας των εγγράφων, πιθανότατα παρέβησαν το δίκαιο της Ένωσης.

66. Εντούτοις, στην κρινόμενη υπόθεση το Δικαστήριο δεν μπορεί να εκδώσει καταδικαστική απόφαση για την εν λόγω παράβαση.

67. Πρώτον, θα μπορούσε να τεθεί το ερώτημα, όπως επισήμανα ανωτέρω, αν το «κριτήριο αναθέσεως» που αφορά την πληρότητα των εγγράφων θα πρέπει να θεωρηθεί στην πραγματικότητα απλή προϋπόθεση συμμετοχής στον διαγωνισμό. Εξ ορισμού, τα έγγραφα είτε είναι πλήρη, οπότε πληρούνται οι όροι της προκηρύξεως, είτε όχι. Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς μια ενδιάμεση κατάσταση. Εντούτοις, είναι γεγονός ότι, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι η πληρότητα των εγγράφων δεν αποτελεί κριτήριο αναθέσεως, είχε παρουσιαστεί ως τέτοιο στην προκήρυξη, και συνεπώς γεννώνται ίσως αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα με τις αρχές της Συνθήκης.

68. Δεύτερον, όμως, η Επιτροπή δεν στρέφεται κατά της παραβάσεως αυτής. Πράγματι, δεν αναφέρεται ρητώς, ούτε μπορεί να θεωρηθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο ότι υπονοείται στην προσφυγή η οποία, όπως προαναφέρθηκε, απλώς προσάπτει τον καθορισμό του βάρους των κριτηρίων μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών και την τροποποίηση αυτού του βάρους μετά την εξέταση των προσφορών από μεμονωμένα μέλη της επιτροπής του διαγωνισμού. Κατά την ίδια έννοια, η Ιρλανδική Κυβέρνηση δεν είχε την ευκαιρία να σχολιάσει την πτυχή αυτή.

V — Πρόταση

69. Ολοκληρώνοντας συνεπώς την ανάλυσή μου, προτείνω στο Δικαστήριο να δεχθεί τη δεύτερη από τις δύο αιτιάσεις που προβάλλει η Επιτροπή. Όσον αφορά τα δικαστικά έξοδα, εφόσον η Ιρλανδία ηττήθηκε μόνον εν μέρει, προτείνω, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, να φέρει το ήμισυ των εξόδων της Επιτροπής.

70. Κατόπιν των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

— «η Ιρλανδία, τροποποιώντας το βάρος των κριτηρίων επιλογής για τη σύναψη δημόσιας συμβάσεως μετά από πρώτη εξέταση των υποβληθεισών προσφορών, παραβίασε τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως, της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων και της διαφάνειας,

— απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά,

— η Ιρλανδία φέρει το ήμισυ των δικαστικών εξόδων,

— η Επιτροπή φέρει το ήμισυ των δικαστικών εξόδων της».